

คำถาม – คำตอบ

“เตือนอันตรายจากเครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส”

รวบรวมโดย

กลุ่มข่าวกรองและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมกรมควบคุมโรค

ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2558

คำถามที่ 1 อะไร คือ เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส ?

คำตอบ:

เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส เป็นเครื่องทำน้ำอุ่นที่ใช้ระบบความดันแก๊ส โดยใช้แก๊ส LPG (แก๊สหุงต้ม) ปัจจุบันถูกนำมาใช้ในที่พักริสอร์ทจำนวนมาก เพราะสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ ซึ่งกลไกการทำงานจะมีการต่อสายแก๊สจากถังแก๊สเข้ากับตัวเครื่องทำน้ำอุ่นและมีการปรับแรงดันของแก๊ส โดยจะทำงานอัตโนมัติเมื่อมีการเปิดน้ำหรือหยุดการทำงานเมื่อปิดน้ำ (มีการเปิดวาล์วแก๊สไว้แล้ว)

คำถามที่ 2 สถานการณ์สาเหตุการเสียชีวิตขณะอาบน้ำในห้องน้ำ ที่ใช้เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊สในประเทศไทยเป็นอย่างไรบ้าง?

คำตอบ:

ช่วงฤดูหนาวของประเทศไทยจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปพักผ่อนยังสถานที่ต่างๆ เพื่อสัมผัสบรรยากาศและเข้าพักในโรงแรมหรือรีสอร์ท โดยในสถานประกอบการบางแห่งอาจจะมีเครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส โดยสถานการณ์ปี 2551 – 2558 มีรายงานผู้ป่วยและเสียชีวิตขณะอาบน้ำในห้องน้ำที่ใช้เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊สทั้งหมด 23 ราย พบในอายุระหว่าง 10 - 54 ปี เป็นเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 61 ในจำนวนนี้เสียชีวิต 6 ราย (อัตราป่วยตาย ร้อยละ 26.09) และเดือนมกราคม 2558 พบผู้ป่วยสัมผัสแก๊สพิษจากการใช้เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส จำนวน 4 เหตุการณ์ ในจังหวัดภาคเหนือ มีผู้ป่วย 10 ราย และเสียชีวิต 2 ราย ซึ่งผู้ป่วยหรือเสียชีวิตมักเป็นเป็นผู้ที่อาบน้ำในลำดับท้ายๆ หลังจากมีผู้อาบน้ำไปแล้วหลายราย

คำถามที่ 3 ลักษณะของห้องน้ำที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิตขณะอาบน้ำเป็นอย่างไร ?

คำตอบ:

ห้องน้ำที่ติดตั้งเครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊สที่เกิดเหตุมักเป็นห้องน้ำที่มีขนาดเล็ก มีช่องระบายอากาศเล็กหรือไม่มีเลย ไม่มีการติดตั้งพัดลมระบายอากาศ ซึ่งผู้ป่วยหรือเสียชีวิตมักเป็นเป็นผู้ที่อาบน้ำในลำดับท้ายๆ หลังจากมีผู้อาบน้ำไปแล้วหลายราย

คำถามที่ 4 แล้วอะไรคือสาเหตุหลักของการเสียชีวิตหรือมีอาการป่วย ขณะอาบน้ำในห้องน้ำที่ใช้เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส ?

คำตอบ:

สาเหตุที่ทำให้ผู้อาบน้ำป่วยและเสียชีวิต เกิดเนื่องจากเครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊สเผาไหม้ออกซิเจนเพื่อทำความร้อน ในขณะเดียวกัน ก็สร้างคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) และคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ขึ้น ดังนั้น หากห้องน้ำมีระบบการระบายอากาศที่ไม่ดีก็จะเกิดการสะสมของก๊าซพิษดังกล่าวข้างต้น และการสูดดมก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) เข้าไป จะทำให้เม็ดเลือดแดงจับออกซิเจนได้น้อยลง ร่างกายขาดออกซิเจนทำให้ผู้ป่วยมีอาการ วิงเวียนศีรษะ ปวดศีรษะ มึนงง หน้ามืด หายใจลำบาก คลื่นไส้ อาเจียน ซึม หหมดสติ และเสียชีวิตได้

คำถามที่ 5 ใครบ้างที่เป็นประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่อาจจะป่วยหรือเสียชีวิตจากการได้รับก๊าซพิษขณะอาบน้ำในห้องน้ำที่ใช้เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส ?

คำตอบ:

กลุ่มประชาชนที่มีความเสี่ยงมากที่สุด คือ ผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ โรคเลือดจาง หอบหืด ถุงลมโป่งพอง โรคความดันโลหิตสูง ซึ่งได้รับแก๊สพิษโอกาสเสียชีวิตสูง

คำถามที่ 6 ประชาชนควรปฏิบัติอย่างไรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการป่วยหรือเสียชีวิต?

คำตอบ:

1. เปิดพัดลมดูดอากาศทุกครั้งที่อาบน้ำ ถ้าพัดลมหรือไฟฟ้าไม่ทำงาน ควรหลีกเลี่ยงการใช้เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส
2. หากอาบน้ำติดต่อกันหลายคน ให้เปิดพัดลมดูดอากาศและเปิดประตูห้องน้ำทิ้งไว้อย่างน้อย 10 นาที ก่อนคนถัดไปจะเข้าอาบน้ำ
3. ไม่ควรอาบน้ำนานเกิน 10 นาที เนื่องจากอาจเกิดการสะสมของแก๊สพิษในระดับที่เป็นอันตรายแก่ชีวิต
4. ควรมีเพื่อนอยู่ในบริเวณที่สามารถเรียกขอความช่วยเหลือ หากมีเหตุฉุกเฉิน
5. ถ้ามีอาการผิดปกติ เช่น วิงเวียนศีรษะ มึนงง หรือได้กลิ่นแก๊สผิดปกติ ควรรีบปิดเครื่องทำน้ำอุ่น รีบออกจากห้องน้ำและแจ้งเจ้าหน้าที่
6. การช่วยเหลือและปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้รีบนำผู้ป่วยไปยังพื้นที่โล่งที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก นอนราบ คลายเสื้อผ้าให้หลวม ให้ออกซิเจนหากมีถังออกซิเจน สังเกตอาการถ้าผู้ป่วยหมดสติ หากผู้ป่วยหยุดหายใจหรือหัวใจหยุดเต้น ให้ทำการช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้น และรีบนำส่งหรือแจ้งสถานบริการสาธารณสุขใกล้ที่สุด

คำถามที่ 7 หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่มีบทบาทในการจัดการความเสี่ยงอย่างไร ?

คำตอบ:

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเทศบาล หน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ ควรมีการตรวจสอบสถานประกอบการ ที่พัก โรงแรมหรือรีสอร์ท ในพื้นที่ และตรวจสอบมาตรฐานของระบบเครื่องทำน้ำอุ่นที่ใช้ในสถานประกอบการให้ใช้เครื่องทำน้ำอุ่นที่ได้รับมาตรฐาน มอก. และมีมาตรการให้สถานประกอบการตรวจสอบสภาพการใช้งานของเครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊สอย่างสม่ำเสมอ มีการปรับสภาพของห้องน้ำให้มีระบบระบายอากาศที่เหมาะสม และมีการเขียนคำแนะนำการใช้สำหรับนักท่องเที่ยวภายในที่พัก

คำถามที่ 8 หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ใด ?

คำตอบ:

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมสายด่วนกรมควบคุมโรค โทร.1422